

De Betekenis van de Erfelijkheid voor de Tandheelkunde door R. W. Broekman. Uitgave: G. J. & D. Tholen, Utrecht.

Het bovenstaande werk in dit Tijdschrift te mogen aankondigen is voor referent een meer dan gewoon genoeg.

In de eerste plaats, omdat hij meer dan dertig jaar geleden zelf, onder vrijwel gelijklopende titel, dit onderwerp uitvoerig heeft besproken (T. v. T. Nov. 1915) en constateren kan, dat zijn destijds uitgesproken denkbeelden over deze toen nog zo jonge tak van wetenschap door Broekman thans nog grotendeels worden gedeeld. Maar tevens, omdat het schrijver gelukt is in deze 125 bladzijden druks de stof zo overzichtelijk en vlot te behandelen, dat ook de ter zake niet deskundige dit alles gemakkelijk in zich op zal kunnen nemen en dat hopelijk daardoor de lust gewekt wordt tot nadere bestudering van de hier aangesneden vraagstukken.

Broekman begint met een beknopt overzicht van de erfelijkheidsleer in het algemeen, om dan een hoofdstuk te wijden aan het erfelijkheidsonderzoek bij de mens. Vervolgens behandelt hij meer uitvoerig de erfelijkheidsonderzoekingen in de tandheelkunde om ten slotte bijzondere aandacht te wijden aan de invloed der Genetica op orthodontische begrippen.

Uiteraard komt ter sprake het erfelijkheidsprobleem en de caries dentium en ook hier blijkt hoezeer bij het minutieuze cariesonderzoek der laatste decennia dit belangrijke onderdeel wordt veronachtzaamd.

Uitvoerig gaat de schrijver in op de erfelijkheid van de z.g. „Habsburgsche progenie” en op het vele dat daarover is gepubliceerd, waarbij blijkt hoezeer in de betreffende literatuur de meesterhand nog steeds ontbreekt, die schift en wikt en weegt. Er is zo ongeveer niets wat in de literatuur over dit onderwerp er *niet* wordt bijgehaald. Jammer genoeg is het werk van Aguilar, dat alleen in het Spaans verschenen is en die aantoonde, dat deze progenie niet haar oorsprong vindt in het Habsburgse Huis, maar in dat van Castilië, te weinig bekend. Aguilar was zeker degene, die meer leden van het Habsburgse Huis, zowel van de Spaanse als de Oostenrijkse tak, onder behandeling heeft gehad dan wie anders ook. En wie, als schrijver dezes, ooit een uur lang de gelegenheid had op een paar pas afstand het gelaat van Alfons XIII te kunnen bestuderen en 's middags in het Prado te kunnen constateren, dat deze vorst voortreffelijk had kunnen poseren voor Philips IV, zoals deze levensgroot in dat Museum hangt, die weet, dat deze afwijking, zowel van kaak als van onderlip, zeker niet gefantaseerd is.

Wie voorts de muntenverzamelingen bestudeert, zowel in Madrid als in Wenen, begrijpt evenzeer dat hier geen beeldhouwers hunne vorsten en vorstinnen opzettelijk hebben mismaakt, dat eerder het vermoeden voor de hand ligt, dat waar de afwijking minder geprononceerd op schilderij of munt te voorschijn komt, het waarschijnlijker is dat de artiest het beeld heeft willen flatteren.

Trouwens wij komen deze progenie geregeld tegen en wie bijvoorbeeld de vele gevallen bestudeert door Kosticka geopereerd, vindt daarin geregeld de Habsburgse afwijking terug, d.w.z. de stompe kaakhoek en driehoekig toelopende Mandibula; naar de mening van referent de indicatie voor deze operatie.

Voor het overige kan men ook op orthodontisch terrein nog terdege van mening verschillen over wat erfelijk is en wat niet.

Als Broekman op pag. 98 schrijft, dat wat de „diepe beet” betreft, de invloed der erfelijkheid onmiskenbaar is, dan stelt referent daar als zijn mening tegenover, dat aangezien „diepe beet” alleen maar een *symptoom* is van een slechte gewoonte, er van enige erfelijkheid geen sprake kan zijn, hetgeen dan ook bewezen wordt door het feit dat deze afwijking op de eenvoudigste wijze wordt opgeheven door het toepassen van de juiste therapie. Heel iets anders is, dat zeer vermoedelijk, de *gewoonte*, die aanleiding geeft tot deze en dergelijke anomalieën, erfelijk is; althans blijkt dat zij veelal bij ouders, ooms en tantes, neven en nichten te achterhalen is.

Dat het uitblijven van physiologische diastemen niet per se expansie van het melkgebit ten gevolge behoeft te hebben, is zonder twijfel juist. Een paar Röntgenfoto's kunnen onmiddellijk aantonen in hoeverre de grootte der blijvende elementen daartoe aanleiding moeten geven.

Dat overigens de anomalieën van het melkgebit, op weinige uitzonderingen na, niet door erfactoren worden veroorzaakt moet voor de ervaren clinicus van zelf spreken. Immers er is ten allen tijde voldoende ruimte om de melkelementen door middel van druk van tong, wang en lippen op de juiste plaats te brengen.

Geschiedt dit niet, dan moet daarvoor een reden zijn en wel een van exogene aard. De ervaring leert dat het eenvoudig is deze op te sporen en dan de fout op te heffen.

Is daartegenover, het melkgebit normaal en ontstaat er een afwijking in het blijvende gebit, dan kan men vrij zeker zeggen dat hier erfactoren in het spel zijn en deze opvatting brengt wel een zeer radicale wijziging in de therapie.

Met name vindt men bij de bespreking van het extractie-probleem in de orthodontie — momenteel het brandende vraagstuk — nog steeds lieden, die de erfelijkheid en al wat daarmede samenhangt, volmaakt negeren!

Voor dezulken — en zij zijn er waarlijk ook buiten Nederland! — is een boek als dat van Broekman onmisbaar en zou een vertaling zeker zijn nut afwerpen.

Voorlopig wenst referent de schrijver een spoedige herdruk toe en als hij ook wat kritiek mag laten horen, dan is het deze, dat dan het hier en daar enigszins polemisch karakter, vermoedelijk ontstaan door het feit dat voor het samenstellen van de inhoud gedeeltelijk gebruik werd gemaakt van vroeger gepubliceerde Tijdschrift-artikelen, ietwat worde omgezet en dat dan de corrector er nog eens ter dege zijn zorg aan besteedt.

Intussen is de Nederlandse tandheelkundige literatuur verrijkt met een werk, dat men in de handen van iedere tandarts en iedere student moet wensen.

CH. F. L. NORD